

Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ.

Стаття 5 Конституції України

№48 (64)

Наша ГРОМАДА

П'ЯТНИЦЯ,
30 листопада '18

Цей день в історії

Народ проголосував за незалежність

1 грудня 1991 року пройшов всеукраїнський референдум, метою якого було з'ясувати думку народу щодо незалежності України. Призначила цей референдум Верховна Рада Української РСР 24 серпня 1991 року, одразу після затвердження Акта проголошення незалежності України. Це сталося після спроби державного перевороту, організованого в Москві так званим ГКЧП (Государственным комитетом по чрезвычайному положению) і спрямованого на відновлення тоталітаризму в республіках СРСР.

Учасникам референдуму 1 грудня пропонувалося відповісти на запитання: «Чи підтверджуєте ви Акт проголошення незалежності України?». Більше 90 відсотків виборців відповіли на це запитання ствердно. Всеукраїнський референдум 1 грудня 1991 року пройшов в один день з першими виборами президента України, ним став Леонід Кравчук.

Воєнний стан Кіровоградщини не стосується

Минулого понеділка у відповідь на черговий акт збройної агресії з боку Росії в районі Керченської протоки проти кораблів ВМС України Верховна Рада затвердила указ Президента України про введення воєнного стану на території десяти областей. Кіровоградщини серед них немає. Згідно з документом, воєнний стан діятиме з 26 листопада до 26 грудня нинішнього року. У цей період можуть обмежуватися конституційні права і свободи громадян, а також вводити-

ся тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб, але, як запевнив Петро Порошенко, це станеться лише у випадку «наземної операції регулярних військ Російської Федерації за межами Операції об'єднаних сил і за межами окупованого Криму». Аби зняти спекуляції, породжені введенням воєнного стану, Верховна Рада наступним своїм рішенням підтвердила, що вибори глави держави пройдуть у визначений термін – 31 березня 2019 року.

Вода із свердловини

У центрі Лісного, напроти магазину, минулого тижня пробурили свердловину, з якої село забезпечуватиметься водою. Тепер вулицею буде прокладено трубопровід, до якого можуть під'єднуватися домогосподарства. Про це подбала Катеринівська сільська рада, виділивши кошти з бюджету об'єднаної те-

риторіальної громади. Треба зазначити, ліснянці давно потерпають від нестачі води. Рідину рудуватого відтінку, яка подається водогонном з водонапірної вежі, назвати водою можна лише умовно, а до свердловини, яка знаходиться на території ПП «Лісне», старим людям дійти нелегко.

За кошт гірників

У Катеринівському будинку культури нещодавно замінили всім внутрішні двері. Нові двері – металопластикові, вони зручні в користуванні і естетично привабливі.

Їх придбало та встановило ПАТ «Кіровоградське рудоуправління». Тим самим гірники ще раз довели, що підтримка культури для них – один з пріоритетів.

Сміттєвоз курсуватиме за графіком

Новісінський сміттєвоз прибув днями до Катеринівки. Машину придбано за кошти бюджету об'єднаної територіальної громади. Зараз розробляється графік, за яким сміттєвоз курсуватиме селами ОТГ.

Нагадаємо, потурбуватися про сміттєвоз для об'єднаної громади обіцяли в ході торішніх виборів багато теперішніх депутатів Катеринівської сільської ради.

У вихідні буде холодно

Помітне похолодання в природі настало майже одночасно з початком календарної зими. Так,

30 листопада на нашій території температура повітря вночі становитиме вже 8–9 градусів нижче нуля, вдень – 5–7 градусів нижче нуля. У суботу мороз утримається на позначці -5 градусів вночі і -3...-4 градуси вдень. Вночі ще й сніжитиме. В неділю почне холодати: вночі стовпчик термометра опуститься до -5...-7 градусів, а ввечері – до -8...-9 градусів. Найхолодніше буде в ніч на понеділок – до -11 градусів, а вдень мороз послабшає до -1...-4 градусів.

На знімку: житель Катеринівки Микола Верба разом з онуками Аліною і Веронікою відкрили новий сезон катання на санчатах.

Інтернат з особливими потребами

Навіщо людям, які страждають психоневрологічними захворюваннями, свині, корови і 80 га ріллі?

– Чому ж вони бідні? – не погодився директор Обознівського психоневрологічного інтернату Олександр Дудка з визначенням, яке дав його підопічним я, домовляючись по телефону щодо інтерв'ю про діяльність закладу (приводом для цього стало наближення Міжнародного дня людей з особливими потребами, він відзначається 3 грудня). – Приїздіть, подивіться, як їм живеться.

І хоча я, вживаючи слово «бідні», мав на увазі лише хвороби цих людей, умови їхнього проживання мені уявлялися, м'яко кажучи, не дуже комфортними. На цю думку наводило і побачене у підсобному господарстві інтернату, яке знаходиться за кілька кілометрів від Обознівки, у селі Мальявничому. (Проїжджаючи якимось тією місциною, я побачив напівзруйновані сараї, людей у робочому одязі, які поралися там, та тічку собак, готових зарізати кожного, хто проходить повз це хазяйство.)

І от спілкуюся з Олександром Дудкою у його службовому кабінеті. Посадовець розповідає, що очолюваний ним інтернат є обласним комунальним закладом, що нині в ньому – 92 підопічних у віці від 26 до 83 років, що 90 відсотків з них – інваліди другої групи, які внаслідок психоневрологічних захворювань потребують постійного стороннього догляду. Також директор інтернату зазначає, що більшість з цих людей – жінки пенсійного віку.

– Положенням про заклад, – веде Олександр Сидорович далі, – передбачено, що його функція – створення для підопічних належних умов проживання, забезпечення їх соціальними послугами. Про все це ми дбаємо. В інтернаті – чотириразове харчування, цілодобове медичне обслуговування, діють індивідуальні програми реабілітації. Якщо виникає потреба в стаціонарному лікуванні підопічного, відправляємо його в облпсихлікарню, після курсу лікування він повертається до нас.

– Фінансуємося з обласного бюджету, – продо-

вжує директор. – Річний бюджет інтернату – 5,6 мільйона гривень. Ці кошти спрямовуються на зарплату (у нас 60 працівників), оплату комунальних послуг, на придбання харчів, одягу, білизни, миючих засобів тощо.

Далі Дудка пояснює, що чинними нормами передбачено на харчування одного підопічного 46 гривень щодоби, що з початку 2000-х років бюджетне фінансування інтернату суттєво поліпшилося. Та, за його словами, грошей, які отримує заклад з бюджету, недостатньо, аби підопічні споживали, наприклад, м'ясо в необхідній кількості.

– Лише завдяки власному підсобному господарству інтернат забезпечує себе м'ясом на сто відсотків і молоком – на сто сорок, – запевняє Олександр Дудка. – За січень – жовтень нинішнього року ми зекономили на цих продуктах близько півмільйона гривень, це дало нам змогу купувати і рибу, і фрукти.

Закінчення на стор. 2

І засяє храм золотoverхий

Мабуть, мало хто вірив, що після того, як в Олексіївці через руйнування було демонтовано церкву, тут швидко з'явиться нова споруда. Парафіяни ж з несприхваною цікавістю спостерігали за ходом робіт на будівельному майданчику і тишилися, що на їхніх очах, як проліски з-під снігу, виростили добротний паркан з аркою, трапезна, стіни храму. Не минуло й півроку, а вже будівництво добігає кінця.

Після встановлення бань, які доставлено на будівельний майданчик, храм набуде завершеного вигляду. Потім

розпочнуться внутрішні оздобувальні роботи.

Опікується будівництвом церкви ПрАТ «Олексіївське».

Закінчення. Початок на стор. 1

У ході подальшої бесіди з Олександром Сидоровичем з'ясувалося, що очолюваний ним інтернат до минулого року ще й користувався 80 гектарами землі сільгосппризначення. Як пояснив Дудка, інтернат співпрацював з місцевим сільгосп-підприємством, уклавши з ним договір про спільний обробіток цієї землі. Як розподіляли сторони урожай між собою, Олександр Сидорович не сказав, але зауважив, що інтернат і нині має запаси олії, яку отримав від цієї співпраці. А того, що правових підстав для використання інтернатом згаданої землі (вона належала державі) не було, Олександр Дудка не став приховувати. Тепер, коли та земля належить місцевій громаді, він від імені інтернату подав у Катеринівську сільську раду заяву, в якій просить передати її очолюваному закладу.

— Але ж сільськогосподарське виробництво — це, здається, не властива діяльність для таких інтернатів? — цікавлюся у Дудки.

Той відповідає:

— Я не прихильник того, щоб у психоневрологічних інтернатах діяли підсобні господарства. Землю обробляти мають фермери. Вони ж зобов'язані платити податки, з яких утримуватимуться й такі інтернати.

Також Олександр Сидорович зауважує, що підсобні господарства при таких закладах створювалися не тільки для забезпечення підопічних власними харчами, а й для того, щоб залучати цих людей до суспільно корисної праці, тобто для трудової терапії. Що стосується лікування працею, нині, як визнає Дудка, воно майже не проводиться — із 92 підопічних закладу трудову терапію рекомендовано лише п'ятьом чи шістьом, та й їх ніхто не має права примусити працювати.

— Навіщо ж тоді вам морока з підсобним хазяйством? — продовжую допитуватися.

— Я ж вам казав, що не належу до прихильників таких господарств, — відповідає директор. — Але я тут — найманий працівник. Рішення приймає власник — обробра. Я виконую її рішення. Нині позиція обласної ради

Інтернат з особливими потребами

така, щоб інтернати мали земельні ділянки. А моє завдання — щоб підопічні були ситі, щоб у приміщеннях інтернату було тепло і чисто, щоб вони мали можливість вмитися теплою водою, а раз на тиждень ще й помитися у лазні, щоб постільна білизна мінялася вчасно. До речі, її у закладі — по чотири комплекти на кожного...

Далі Олександр Дудка показує мені, як живеться мешканцям інтернату. Я побачив затишні кімнати — із сучасними меблями, красивими занавісками на вікнах і килимовими довірками на підлозі. На підвіконнях — квіти, з-під симпатичних покривал видно гарну чисту постіль. В одній з кімнат я помічаю телевизор з рідкокристалічним екраном. Повсюди — теплінь, ніяких неприємних запахів. Чистоту і лад спостерігаю і в інших приміщеннях закладу — у кухні, в їдальні, в медпункті, в коморі,

в лазні, у пральні. Борщ і картопля, тушкована з м'ясом, які саме приготували кухарі, пахне апетитно, не по-казенному.

— Я тут з 2015 року, — розповідає одна з підопічних, жінка середнього віку. — До того в проживала в Краматорську, у психлікарні. Тут добре. Є де помитися, годують смачно.

— Я довольна, не обіжаюся, — запевняє інша жінка, літня. — Як нема де дітися, луччого не знайдеш...

Далі бабця перелічує працівників закладу, яким симпатизує: — Людмила Павлівна, Оксана Вікторівна, Юлія Юрївна, Анатолій Іванович...

Перед тим, як попрощатися з Олександром Дудкою, запитую, яким йому бачиться майбутнє інтернату.

Директор відповідає, що Президент позаторік видав указ, яким передбачено закриття до 2023-го психоневрологічних ін-

тернатів, що мета цієї реформи — інтегрувати у суспільство інвалідів, які в них утримуються. Також Дудка повідомив, що нинішнього року очолюваний ним заклад передає шістьох підопічних родичам.

— А якщо родичі відмовлятимуться? — цікавлюся.

— Як я розумію, про них мають потурбуватися громади, — Олександр Дудка має на увазі децентралізацію влади, відповідно до якої повноваження із соціального захисту населення держава передає самоврядним органам. За його словами, він уже почав роботу в цьому напрямку — з'ясує, де можна було б влаштувати підопічних. Але, як зауважує Дудка, на вулицю цих людей ніхто не викине.

Отже, у недалекому майбутньому психоневрологічних інтернатів не буде. З огляду на це виглядає дивною ідеєю взяти для закладу вісімдесят гектарів комунальної землі (на яку, до речі, претендують учасники АТО з числа місцевих жителів), щоб фактично передати її в користування фермеру (офіційно це називається «укласти договір про спільний обробіток»). Тим паче, що й сам Олександр Сидорович визнає: підсобні господарства при психоневрологічних інтернатах — пережиток радянщини, за якої навіть при школах створювали невеличкі колгоспи.

До того ж, трудова терапія у підсобному господарстві у Мальовничому, на мою суб'єктивну думку, пов'язана з великим ризиком для тих, кому її рекомендували, — маю на увазі можливість лягти кистями під уламками сараїв, процес руйнації яких набув незворотного характеру. Навіть дивно, що контролюючі органи, які час від часу навідуються туди, не заборонили перебування там людей, які страждають психічними розладами.

Віктор КРУПСЬКИЙ

На фото: такий вигляд мають їдальня і кімнати та підсобне господарство інтернату.

Є така допомога

28 листопада Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Деякі питання призначення і виплати державної допомоги сім'ям з дітьми». Документ визначає порядок надання допомоги особам, які доглядають за хворими дітьми, та наділено лікарсько-консультаційну комісію повноваженнями щодо видачі довідки, необхідної для призначення допомоги.

Постанову розроблено Мінсоцполітики у зв'язку з прийняттям Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення соціального захисту осіб, які доглядають за хворими дітьми», яким було внесено зміни, зокрема, до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» в частині запровадження окремого виду допомоги для осіб, які доглядають за дітьми, хворими на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, на дитину, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, яким не встановлена інвалідність.

Про доходи і видатки

У доходах до бюджету Катеринівської ОТГ з власних ресурсів за січень — вересень нинішнього року на одного жителя цієї території припадає понад чотири тисячі гривень.

Це — більше, ніж у Велико-Северинівській та Великоандрусівській громадах, які теж відносяться до невеликих ОТГ Кіровоградщини (з кількістю населення до 5 тисяч). У Велико-Северинівській ОТГ цей показник — близько 3 тисяч гривень, у Великоандрусівській — менш ніж півтори тисячі гривень.

Цією інформацією поділилася нещодавно через «Facebook» Олена Савченко, радник з питань місцевих бюджетів Кропивницького центру розвитку місцевого самоврядування. При цьому вона посилається на результати аналізу фінансової спроможності 665 об'єднаних територіальних громад країни, здійсненого групою фінансового моніторингу при Мінрегіоні.

Треба зазначити, пристойне співвідношення обсягів власних доходів у бюджет Катеринівської ОТГ до кількості

жителів — наслідок діяльності місцевих підприємств, які сплачують податки, передусім ПАТ «Кіровоградське рудоуправління».

А от у власних доходах бюджету Соколівської ОТГ, за результатами все того ж аналізу, на одну людину у січні — вересні припало майже п'ять тисяч гривень. Доходи у тамтешній бюджет забезпечує декілька потужних підприємств, в тому числі видобувні та м'ясопереробні, які працюють не перший рік.

За цим же показником — співвідношенням обсягів власних доходів у бюджет до кількості жителів — з усіх ОТГ Кіровоградщини лідером за січень — вересень нинішнього року є Первозванівська (більше восьми тисяч гривень на одну людину), котра, як і Катеринівська, належить до невеликих громад. Цим первозванівці зобов'язані Інгульській шахті, яка добуває уранову руду. Хоча ще минулого року вони дуже непокоїлися тим, що в результаті реформування держпідприємства «СхідГЗК», якому підпорядковується Інгульська шахта, залишаться практично

без доходів до бюджету. Але до первозванівців прислухалися в уряді, і катастрофи не сталося.

Ідеться у результатах згаданого аналізу і про рівень достаточності бюджетів та питому вагу видатків у власних бюджетних ресурсах на утримання апарату управління. Перший з цих показників у Катеринівській ОТГ — від'ємний, другий складає 16,5 відсотка. А от у Велико-Северинівській ОТГ на утримання чиновників використано 35,8 відсотка власних доходів. Чималі видатки на апарат управління передбачили у Соколівській ОТГ (22,5 відсотка власних бюджетних доходів). У Первозванівській ОТГ цей показник начебто скромний — 15,6 відсотка. Але так тільки здається. Бо бюджет Первозванівської ОТГ — набагато більший, ніж інших.

Отже-от арифметика. До цього варто додати, що недавно уряд видав розпорядження, відповідно до якого 52 ОТГ, утворених в країні у 2017 — 2018 роках, визнано спроможними. Серед них значиться Катеринівська.

Віктор ІВАНЕНКО

Варто знати Як легалізувати «євробляху»

Президент Петро Порошенко підписав т. зв. закони «про євробляхи», якими передбачено зменшення вартості розмитнення в Україні автомобілів з іноземною реєстрацією, а також штрафи за порушення терміну перебування авто в нашій країні в режимі транзиту.

Зокрема, одним із цих законів передбачено такі базові ставки акцизного податку за 1 транспортний засіб: з двигуном внутрішнього згоряння з іскровим запалюванням та кривошипно-шатунним механізмом з об'ємом циліндрів до 3000 см³ — 50 євро; з двигуном внутрішнього згоряння з іскровим запалюванням та кривошипно-шатунним механізмом з об'ємом циліндрів понад 3000 см³ — 100 євро; з двигуном внутрішнього згоряння із запалюванням від стиснення (дизелем або напівдизелем) з об'ємом циліндрів до 3500 см³ — 75 євро; з двигуном внутрішнього згоряння із запалюванням від стиснення (дизелем або напівдизелем) з об'ємом циліндрів понад 3500 см³ — 150 євро.

До цих базових ставок застосовуються коефіцієнти. Розмір акцизного податку, який підлягає сплаті, дорівнює базовій ставці, помноженій на коефіцієнт двигуна та вік машини.

Розмір ставки акцизного податку визначається за формулою: ставка = ставка базова x K двигун x K вік, де: K двигун — коефіцієнт, що визначається діленням об'єму циліндрів двигуна внутрішнього згоряння відповідного транспортного засобу в куб. см на 1000 см³; K вік — коефіцієнт, що дорівнює кількості повних календарних років з року, наступного за роком виробництва відповідного транспортного засобу, до року визначення ставки податку (для нових транспортних засобів та транспортних засобів, що використовувалися до одного повного календарного року, коефіцієнт дорівнює 1, а для транспортних засобів, що використовувалися п'ятнадцять і більше років, коефіцієнт дорівнює 15).

Ставка для електричних легкових транспортних засобів, оснащених виключно електричними двигунами (одним чи декількома), — 1 євро за 1 кВт ємності електричного акумулятора транспортного засобу). Ставка для гібридних легкових транспортних засобів: 100 євро за 1 одиницю (нині — 109,129 євро за одиницю транспортного засобу).

У другому читанні в парламенті в закон внесено норму про терміни пільгового розмитнення автомобілів. Передбачено пільговий коефіцієнт 0,5 для автомобілів, які буде розмитнено впродовж 90 днів після вступу закону у силу. Якщо розмитнення проводиться протягом півроку — пільговий коефіцієнт буде 0,25.

Іншим законом «про євробляхи» передбачено такі стягнення за порушення терміну перебування авто з Європою в режимі транзиту: від 10 до 20 днів — 17 тис. грн; від 20 до 30 днів — 85 тис. грн; більш ніж 30 днів (а також за втрату або розкомплектування авто) — 170 тис. грн або конфіскація авто.

Щоб легалізувати «євробляху», треба знайти власника авто та укласти з ним договір купівлі-продажу. Для цього (імовірно, без машини) доведеться здійснити подорож у країну, де зареєстроване авто. Там же слід зняти авто з обліку в службі реєстрації. Добре, якщо тамтешні правила дозволяють зробити це без пред'явлення машини.

До того, як у 2010 році очолити олександрівський дитсадок, Валентина Тітко встигла попрацювати в ПрАТ «Олександрівське» і комірником лісоскладу та паливно-мастильних матеріалів, і обліковцем тракторної бригади, і бухгалтером. Пропозицію перейти в дитсадок, зізнається, сприйняла без особливого ентузіазму, хоч за освітою й вихователем дошкільного закладу. Стримували незадовільні умови, в яких перебували діти.

– Там для дітей навіть туалету не було, – розповіла Валентина Іванівна. – Я сказала Віктору Михайловичу Яцканичу, який мені зателефонував: перейду в дитсадок за умови, що мені допомагатимуть. Віктор Михайлович пообіцяв свою підтримку. Не залишила мене наодинці з проблемами й сільська рада на чолі з Любов'ю Анатоліївною Стогнєвою, тож уже невдовзі ми змогли замінити каналізацію, облаштувати санвузол. Того ж року господарство закупило нові вікна, огорожу від вулиці, а ми своїми силами сходи зробили.

Звертаю увагу на те, що в дитсадку дуже тепло. Валентина Іванівна пояснює: торік встановили новий котел – значно продуктивніший, ніж той, що був. Узагалі олександрівський дитсадок справляє враження затишного, непогано оснащеного дошкільного закладу, де діти не просто перебувають, поки їхні батьки працюють, а й навчаються, бо коли б ти сюди не завітав, завжди застаєш малюків за якимось заняттям.

Та цього разу я напросився на зустріч з Валентиною Іванівною з іншого приводу. Від знайомих олександрівців почу, що вона добре розуміється на бджільництві.

– Вам краще поговорити із сином Віталієм, – радить жінка. – Тепер він у нас головний пасічник, і знає про догляд за бджолами значно більше, ніж я.

Але мене цікавлять не стільки «секрети» ремесла, скільки те, як традиційно чоловіче захоплення могло зацікавити жінку, і Валентина Іванівна погоджується розповісти.

– Про бджіл, яким завдячуємо за смачний і корисний мед, – каже, – я дізналася зовсім малою. Ми тоді ще мешкали в Оситняжці. Там жив і мій дід Охрім. У нього була невелика па-

Валентина Тітко: Не випадково, коли хочуть похвалити працюючу людину, її порівнюють із бджолою

сіка, і я, буваючи в нього, любила спостерігати, як він пораяється біля вуликів. Мені було дуже цікаво, бджіл я не боялася, вони мене не жалили. Потім дід постарів і пасікою опікувалася моя мамка. Я завжди, була з нею, допомагала. Коли переїхали жити до Кіровограда (закінчила там школу №23), про пасіку довелося забути. Згадала про неї тільки в Олександрівці, куди переїхали з чоловіком (я вже на той час виїшла заміж) за порадою наших кумів. Там нам виділили ділянку під забудову. Дуже тоді допоміг колгосп, його голова Михайло Іванович Яцканич – у травні викопали рів під фундамент, а восени вже й будинок стояв. На той час мій чоловік познайомився з лісником із Осикуватого, дідом Сашою – так його всі кликали. Якимось завітавши до нас, дід Саша сказав, що подарує мені вулика й візьме наді мною шефство, аби тільки розвела бджіл. Оскільки за станом здоров'я він уже не міг доглядати свою пасіку, то передав нам не один вулик, як обіцяв, а кілька, і навіть медогонку, різний інвентар. Отак я й стала пасічником.

– Якись поради той чоловік вам дав?

– Ми тримали велике господарство – корів було голів п'ять, бички, свиноматки. Він як побачив, та й каже мені: «Валю, запам'ятай: корови й свині можуть зачекати, а бджола й п'яти хвилин не чекатиме, для неї все треба робити вчасно». Це дуже правильно, вам кожен пасічник підтвердить.

– Ви збільшили тоді кількість бджолосімей?

– До десятка вуликів довела, а потім почала зменшувати,

бо часу бракувало, та й зір погіршився, то, щоб не знущатися над бджолами, запропонувала синові мене замінити. Він погодився. Весною привіз із Закарпаття пакети з бджолами, влітку робив відводки. Зараз його пасіка налічує більше сотні вуликів. Використовує сучасні технології й обладнання, тобто займається бджолами дуже серйозно.

– Валентино Іванівно, з вашого досвіду, від чого залежить зимівля бджіл?

– Від того, як ти підготуєш кожен бджолосім'ю до зими. Треба пересвідчитися, щоб у вулику була матка й не було розплоду, бо коли є розплід, заводиться гниліць і інші хвороби. Залишати тільки ті рамки, які краще

– Хід зимівлі треба контролювати?

– Звичайно. Віталій час від часу прослуховує всі вулики, і якщо чує, що бджоли збуджені, намагається встановити причину й допомогти сім'ї, коли тільки блисне сонечко. Він на цьому розуміється. Мені, наприклад, здається, що це добре, коли бджоли рано починають обліт, а Віталій не радіє, каже, що бджіл щось змусило передчасно залишити вулик.

– Ви йому допомагаєте?

– Тільки, коли качає мед. Тоді ми всі допомагаємо йому, в тому числі й восьмирічний його син, а наш онук Назарчик, який теж захоплюється пасічництвом і вже багато що може робити на пасіці.

А син працює тяжко, всього себе віддає роботі, і тому я інколи думаю: краще б ми замість пасіки тримали кілька корів. А чоловік мій навпаки – каже, що коли бачить сина біля бджіл, його душа розквітає.

Дізнаюся, що й сестра Валентини Іванівни – Олена – теж пасічник.

– Вона хоч живе й працює в Кропивницькому, не хоче відмовитися від пасіки в селі, – каже Валентина Іванівна. – Це захоплення в неї теж від діда і мамки.

На закінчення розмови цікавлюся її спостереженнями за бджолами й чую:

– Це дуже розумні істоти, у них так чітко все організовано, що й людям не зайве повчитися. Там кожен знає свої обов'язки, чітко їх виконує. А ще вони дуже трудолюбиві, не випадково, коли хочуть похвалити працюючу людину, її порівнюють із бджолою. Нам треба брати приклад з бджіл.

З огляду на той безлад, що нині панує в нашій країні, кращої поради годі, мабуть, і шукати.

Валерій М'ЯТОВИЧ

Про це писала «Зоря комунізму»

З позначкою «Д-76»

«Приємно бачити, як на садибі тракторної рівними рядами вишикувалася техніка. Культиватори, сівалки – на підставках, гумові колеса – побілені. Паси, ланцюги, гумові шланги знято, робочі органи вкрито антикорозійною фарбою, мастилом». Так починається стаття «Д-76 – ознака готовності», опублікована в газеті за 13 грудня 1975 р. (автор – М. Козонюк, бригадир тракторної бригади колгоспу імені Чапаєва). Далі повідомляється, що більшість причіпних знарядь у тракторній бригаді поставлено на лінійку готовності. Стверджується, що в цьому підрозділі стало законом після завершення певних робіт у полі техніку, яка використовувалася, невідкладно приводити до ладу. Названо тих, хто займався цим, – досвідчених механізаторів Василя Пітя, Дмитра Гіту, Семена Жосана, Анатолія Мамалигу. А що ж таке «Д-76»? Так позначали знаряддя, підготовлені до використання в наступному, 1976-му, році.

«Аж лячно брати до рук газети»

«Тваринники колгоспу імені Горького не можуть похвалитися здобутками. Плани і соціалістичні зобов'язання щодо виробництва молока на 1975 рік не виконано. Керівництво колгоспу часто критикують у пресі. Як висловився один з комуністів господарства, аж лячно брати до рук газети». Так починається кореспонденція «Чому невтішні результати» в номері за 8 січня 1976 р. Далі – розповідь про побачене кореспондентом у будинку

тваринника другої молочнотоварної ферми. Зазначається, що календар трудової слави там не поповнюється інформацією про передовиків та їхній досвід. Висновок журналіста такий: оскільки масово-політична робота занедбана, то й результати праці – невтішні.

Про вчителів

Нарис про вчителів Катеринівської школи надруковано 1 січня 1976 року. Його автор – Любов Майстренко. Як педагога-професіонала охарактеризовано тодішню керівницю школи Таїсію Грому, освітянський стаж якої уже був більше двадцяти років. А Галина Миколаєнко, про яку теж ідеться в нарисі, тільки починала вчителювати. «Я щаслива, що, закінчивши Олександрійське педучилище, отримала направлення в цю школу», – розповідала молода вчителька авторці нариса. Сказала вона й про досвідчених педагогів, підтримку яких відчула. Зокрема, назвала вчительку Т. Гулько.

Передноворічний концерт

Про концерт, організований в Осикуватському клубі тамтешньою жіночою радою на чолі з вчителькою Юлією Тофтул, розповіла районка за 25 грудня 1975 року. Повідомляється, що на цьому заході секретар парткому колгоспу імені Горького В. Полонський вручив Дарії Іщенко, одній з найкращих доярок господарства, червоний вимпел, після чого виступили школярі, учасники художньої самодіяльності.

обсідують бджоли. І ще. Бджола не боїться холоду, вона боїться голоду.

– Скільки меду треба залишити для однієї сім'ї на зиму?

– Не менше 18–20 кілограмів.

– Вулики не обов'язково заносити до зимівника?

– Ні. Наші стоять у садку. Ми навіть їх не накриваємо. Син переконався, що найкраще – настелити на стельові дощечки спеціальний утеплювач.

ЗМІНИТИСЯ, СТАТИ ДОБРИШИМИ

28 листопада для православних віруючих почався один з чотирьох головних постів – Різдвяний. Триватиме він до 6 січня включно. Як гідно пройти цей період?

Священослужителі наводять слова Іоана Дамаскіна про те, що «якби піст полягав лише в їжі, то святими були б корови». Піст, в першу чергу, полягає в духовному очищенні, а не в їжі. Але утримання від їжі – це є засіб до прийняття посту.

Треба пам'ятати, що виключення з раціону м'ясних страв, молочних продуктів чи алкого-

лю не є запорукою повноцінного очищення.

Як зазначає Іоан Золотоустий, кожна людина, яка буде поститись, нехай згадає про те, що найважливіше – не їсти один одного. Якщо людина не споживає їжі, а свариться з ближніми, гнівається на ближнього, то цей піст є неправильним. Готуючись до посту, варто поставити собі за мету стати добрішим серцем.

В цей сорокаденний період кожен з нас має гарний шанс змінити своє ставлення до життя і почати діяти вже зараз. Постячись, варто пам'ятати, що найважливіше – це любов, милосердя і допомога ближнім.

Як навчає апостол Павло, та людина, яка їсть, нехай не осуджує того, хто не їсть. І навпаки. Тобто не потрібно себе порівнювати з іншими і казати: «Ось я пощусь, не споживаючи їжу, а інша людина – не поститься». Потрібно дивитися лише на власний подвиг».

